

Конспект родини *Fabaceae* у флорі України. I. Підродини *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae* (триби *Sophoreae*, *Tephrosieae*, *Robinieae*, *Desmodieae*, *Phaseoleae*, *Psoraleae*, *Amorpheae*, *Aeschynomeneae*)

Микола М. ФЕДОРОНЧУК

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ 01004, Україна

Fedoronchuk M.M. A synopsis of the family *Fabaceae* in the flora of Ukraine. I. Subfamilies *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae* (tribes *Sophoreae*, *Tephrosieae*, *Robinieae*, *Desmodieae*, *Phaseoleae*, *Psoraleae*, *Amorpheae*, and *Aeschynomeneae*). Ukr. Bot. J., 2018, 75(3): 238–247.

M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine
2 Tereshchenkivska Str., Kyiv 01004, Ukraine

Abstract. The article is the first part of a nomenclatural synopsis of the family *Fabaceae* in the flora of Ukraine. In the process of preparation of the monographic treatment of the family for the *Flora of Ukraine* series, the taxonomic composition of the family in Ukraine has been revised. According to updated information, *Fabaceae* is represented in Ukraine by 379 species (including widely cultivated and escaped ones) belonging to 69 genera, or up to 430 species, with those registered as cultivated in gardens and parks. In this treatment, the traditional subdivision of *Fabaceae* into three subfamilies (*Caesalpinioideae* DC., *Mimosoideae* DC., and *Faboideae*) is accepted for pragmatic considerations, but with new circumscriptions of tribes and genera following new morphological and molecular phylogenetic data. A synopsis of representatives of subfamilies *Caesalpinioideae* and *Mimosoideae*, plus some (early-branching) tribes of *Faboideae*, is provided, with nomenclatural citations, types, and main synonyms.

Keywords: *Fabaceae*, *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae*, system, phylogeny, nomenclature, Ukraine

Вступ

Fabaceae Lindl. — одна з найчисельніших серед квіткових рослин родина, яка охоплює понад 730 родів і близько 19 400 видів (Lewis et al., 2005; за іншими оцінками — 766 родів та 19 580 видів: Stevens, 2017 [2001—onwards]), поширених на всіх континентах Земної кулі (крім Антарктиди) і майже в усіх природно-кліматичних зонах. За деякими оцінками, родина включає більше 9% видів усіх справжніх дводольних (Magallón, Sanderson, 2001, Stevens, 2017 [2001—onwards]) і поступається за кількістю видів лише родинам *Asteraceae* та *Orchidaceae*. За нашими даними, нині в Україні з родини *Fabaceae* s. l. нараховується 69 родів і 379 видів (разом із найчастіше культивованими та здичавілими з культури; всього в Україні природних видів і тих, що культивуються в садах і парках — близько 430 видів).

Викопні рештки представників бобових наводяться з крейдового періоду, але основна диверсифікація цієї групи датується початком третинного періоду, приблизно 60–50 млн років тому. Оцінка віку клади бобових за допомогою

методів "молекулярного годинника" вказує на час їх виникнення приблизно 79–74 млн років тому, з диверсифікацією основних клад 68–56 млн років тому. За попередніми даними, вік *Faboideae*, як однієї з підродин *Fabaceae*, оцінюється від 45–50 млн років (Doyle, Luckow, 2003) до 58 млн років (Wikström et al., 2001). Детальніше різні погляди на вік та час виникнення базальних та верхівкових груп *Fabaceae* наведені в оглядових роботах (див. посилання у Stevens, 2017 [2001—onwards]).

Родина *Fabaceae* є типовою для порядку *Fabales* (Ст. 10.7 Міжнародного кодексу номенклатури водоростей, грибів та рослин: McNeill et al., 2012). У більшості сучасних систем квіткових рослин (Takhtajan, 1997; APG IV, 2016; Stevens, 2017 [2001—onwards]) порядок *Fabales* розглядається як сестринський до клади, що включає порядки *Rosales*, *Cucurbitales* та *Fagales*, або принаймні як близький до порядку *Rosales*. За сучасними даними, порядок *Fabales* включає 4 родини: *Polygalaceae* Hoffmannsegg & Link, *Surianaceae* Arnott, *Quillajaceae* D. Don та *Fabaceae* (Doyle et al., 2000; Doyle, Luckow, 2003; Ravi et al., 2007; Wojciechowski, 2003; Wojciechowski et al., 2004; APG IV, 2016).

© М.М. ФЕДОРОНЧУК, 2018

У більшості класичних систем родина бобових за будовою квітки та іншими ознаками поділялася на три підродини – *Caesalpinioideae* DC., *Mimosoideae* DC. та *Faboideae*, що бере початок ще від поглядів А.Р. Де Кандолле (1825) (який навів ці три групи як "*Caesalpineae*", "*Mimoseae*", "*Papilionatae*") та G. Bentham, J.D. Hooker (1865). Деякі автори розглядали ці групи як самостійні родини (*Caesalpinaceae* R. Br., *Mimosaceae* R. Br. та *Fabaceae* Lindl.). Представники перших двох підродин (у традиційному розумінні) поширені переважно в тропічній та субтропічній зонах Земної кулі, тоді як для підродини *Faboideae* характерне поширення переважно в помірній зоні, і лише деякі переважно деревні види зростають у тропіках.

Раніше деякі автори вважали, що філогенетично наймолодшою є підродина *Faboideae*, але сучасні молекулярно-філогенетичні дані вказують на базальне положення триби *Cercidoideae* Brongn. (роди *Bauhinia* L., *Cercis* L. та ін.); далі послідовно відокремлюються декілька клад, що складають парафілетичну групу, яка відповідає підродині *Caesalpinioideae* DC. (у традиційному розумінні), та монофілетичні групи (клади) *Mimosoideae* і *Faboideae* (Käss, Wink, 1996; Doyle et al., 1997, 2000; Kajita et al., 2001; Wojciechowski et al., 2004; Lavin et al., 2005; McMahon et Sanderson, 2006; Bruneau et al., 2008; Cardoso et al., 2013; LPWG, 2013).

За результатами недавніх молекулярних досліджень, які узагальнені Робочою групою з філогенії бобових (Legume Phylogeny Working Group (LPWG, 2017)), родину *Fabaceae* (*Leguminosae*) розділено на шість монофілетичних підродин, які відповідають великим філогенетичним лініям (кладам), виділеним на основі аналізу нуклеотидних послідовностей пластидних і ядерних геномів (а також з урахуванням певних важливих морфологічних ознак): *Caesalpinioideae* (включає також "мімозоїдну" кладу), *Cercidoideae* Legume Phylogeny Working Group (LPWG), *Detarioideae* Burmeist., *Dialioideae* LPWG, *Duparquetioideae* LPWG та *Faboideae* (*Papilionoideae* DC.). У запропонованій обробці бобових флори України ми поки що з прагматичних міркувань (оскільки у філогенетичній системі очікуються подальші зміни) дотримуємося традиційного поділу родини на три підродини (*Caesalpinioideae*, *Mimosoideae* та *Faboideae*), а роди розміщуємо переважно за системою А.Л. Тахтаджяна (1997, Takhtajan, 2009), але з новим трактуванням обсягу триб та родів, базуючись перш за все на нових даних, отриманих молекулярно-філогенетичними дослідженнями.

FABACEAE Lindl. 1836, in Edwards's Bot. Reg. 22: ad t. 1845. ("*Leguminosae*, or *Fabaceae*"), nom. cons. et nom. alt.: *Leguminosae* vel *Papilionaceae*. = *Leguminosae* Juss. 1789, Gen. Pl.: 345, nom. cons. et nom. altern. = *Papilionaceae* Giseke, 1792, Prael. Ord. Nat. Pl.: 415, nom. cons. et nom. altern.
Типус: *Faba* Mill.

Примітка. Назва родини *Fabaceae* Рейхенбахом (Reichenbach, 1828–1829, Consp. Regni Veg.: 149) не була валідно опублікована; її валідизував Ліндлі (l. c.) через посилання на опис у роботі Жюссє (Juss., 1789, Gen. Pl.: 345, "*Leguminosae*") (Hoogland, Reveal, 2005). Згідно зі статтею 18.5 Міжнародного кодексу номенклатури (МКН) назва *Fabaceae* є альтернативною до назви *Leguminosae*. Якщо *Papilionaceae* приймати за окрему родину, а не за складову частину *Fabaceae* (= *Leguminosae*), то тоді *Papilionaceae* є законсервованою назвою по відношенню до *Leguminosae* (ст. 18.5 МКБН: McNeill et al., 2012). Коли ж *Papilionaceae* включати до родини *Leguminosae* (nom. alt., *Fabaceae*) у ранзі підродини, то тоді назва *Papilionoideae* є альтернативною до *Faboideae*, і в такому разі можуть використовуватися обидві підродинні назви (ст. 19.8 МКБН: McNeill et al., 2012).

Subfamilia 1. **CAESALPINIOIDEAE** DC. 1825, Prodr. 2: 424, 473 ("*Caesalpinieae*"); Taub. 1891, in Engl. & Prantl, Pflanzenfam. 3, 3: 125.

Типус: *Caesalpinia* L.

Підродина включає 4 триби, від 120 до 180 родів і від 1500 до 3000 видів, що поширені переважно в тропічних та субтропічних областях Земної кулі. За новою системою (LPWG, 2017) підродина налічує 146–148 родів і близько 4 400 видів.

В Україні всі представники цієї підродини поширені виключно в культурі, як декоративні рослини (сади, парки, вуличні насадження тощо).

Примітка. Цезальпінієві – одна з найдавніших груп бобових, достовірно відома за викопними рештками з кінця крейди. Центрами видового різноманіття підродини в наш час є Південна Америка, тропічна Африка та Південно-Східна Азія. Систематика групи складна через відносну давність нині існуючих форм і знаходиться в стадії інтенсивної розробки.

Tribus 1. **CAESALPINIEAE** Rchb. 1832, Fl. Germ. Excurs. 2(2): 544. Benth. 1840, in Hook. Journ. Bot. 1: 72.

Типус: *Caesalpinia* L.

Genus 1. **GYMNOCLADUS** Lam. 1785, Encycl. Méth. Bot. 1: 733.

Дерева без колючок, листки двічі парнопірчасті.

Типус: *Gymnocladus canadensis* Lam., nom. illeg. (= *Gymnocladus dioicus* (L.) K. Koch).

Рід нараховує близько п'яти видів, один з них поширений у Північній Америці (*G. dioicus* (L.) K. Koch), інші – у Східній та Південно-Східній Азії; в Україні – один вид, що культивується.

1. *Gymnocladus dioicus* (L.) K. Koch, 1869, Dendrologie, 1: 5. – **Neotypus**: "U.S.A. Michigan: Ingham Co. East Lansing, 8 Jun 1978, Gillis 14675 (BM)" [Reveal, 1997, in Turland & Jarvis (eds), *Taxon*, 46: 470]. ≡ *Guilandia dioica* L. 1753, Sp. Pl.: 381. = *Gymnocladus canadensis* Lam. 1785, Encycl. Méth. Bot. 1: 733, nom. illeg.

Genus 2. **GLEDITSIA** L. 1753, Sp. Pl.: 1056; id. 1754, Gen. Pl., ed. 5: 476.

Дерева, переважно з міцними, часто розгалуженими колючками та парнопірчастими або двічі парнопірчастими листками.

Lectotypus: *Gleditsia triacanthos* L.

Рід нараховує близько 15 видів, які поширені переважно в субтропіках. Деякі види широко культивуються; в Україні культивується близько 10 видів, з яких один (*Gleditsia triacanthos* L.) подекуди дичавіє.

1. *Gleditsia triacanthos* L. 1753, Sp. Pl.: 1056. – **Lectotypus**: "Herb. Clifford: 489, *Oidea* (*Caesalpinoides*) 12, sheet A (BM000647669)" [Reveal, 1993, in Jarvis & al. (eds), *Regnum Veg.* 127: 49].

Genus 3. **CAESALPINIA** L. 1753, Sp. Pl.: 380; 1753; id. 1754, Sp. Pl., ed. 5: 178 ("*Caesalpinia*").

Високі дерева з двічі парнопірчастими листками.

Lectotypus: *Caesalpinia brasiliensis* L.

Близько 100 видів, поширених в тропічних та субтропічних регіонах обох півкуль. У Північній Європі (як і в Україні), культивується лише один вид – *Caesalpinia gilliesii* (Hook.) Wall. ex D. Dietr.

1. *Caesalpinia gilliesii* (Hook.) Wall. ex D. Dietr. 1840, Syn. Pl. 2: 1495. – Описано з Південної Америки (Аргентина). ≡ *Poinciana gilliesii* Hook. 1829, in Hook., Bot. Misc. 1: 129, tab. 34.

Tribus 2. **CERCIDEAE** Bronn, 1822,

Form. Pl. Legumin.: ad Sect. 134, 131 ("*Cerceae*").

Typus: *Cercis* L.

Триба включає 11 родів, з яких в Україні представлений рід *Cercis* L. (в культурі).

Примітка. За морфологічною будовою триба *Cercideae* є досить своєрідною групою, яка не має аналогів серед інших бобових і бере початок, ймовірно, від якихось давніх палеобобових. Це підтверджується також молекулярними дослідженнями (LPWG, 2017), де триба *Cercideae* виділена в окрему монофілетичну підродину *Cercidoideae* (12 родів і близько 335 видів).

Genus 4. **CERCIS** L. 1753, Sp. Pl.: 374; id. 1754, Gen. Pl., ed. 5: 176.

Невисокі листопадні дерева або кущі з несправжньопростими листками.

Lectotypus: *Cercis siliquastrum* L.

Невеликий за обсягом рід, що включає 6 видів, поширених у помірній зоні та частково субтропіках Північної півкулі. В Україні – два види, що культивуються як декоративні рослини, з яких *Cercis siliquastrum* L. інколи дичавіє на півдні.

1. *Cercis siliquastrum* L. 1753, Sp. Pl.: 374. – **Lectotypus**: "Löfling 275a, Herb. Linn. No. 524.1 (LINN)" [Polhill, 1993, in Jarvis et al. (eds), *Regnum Veg.*, 127: 32].

2. *Cercis canadensis* L. 1753, Sp. Pl.: 374. – **Lectotypus**: "Kalm, Herb. Linn. No. 524.2 (LINN)" [Reveal, 1997, in Turland & Jarvis (eds), *Taxon*, 46: 466].

Примітка. Крім вищенаведених таксонів, з підродини *Caesalpinioideae* (триба *Cassieae* Bronn) для флори України (околиці м. Одеса) як заносна рослина вказувалася *Senna tora* (L.) Roxb. (= *Cassia tora* L.).

Subfamilia 2. **MIMOSOIDEAE** DC. 1825,
Prodr. 2: 424 ("*Mimoseae*")

Typus: *Mimosa* L.

Підродину включає 5 триб, 55–60(–80?) родів та понад 3000 (за деякими оцінками – до 5000) видів, поширених у тропічних, субтропічних та помірно теплих регіонах світу, причому $\frac{2}{3}$ з них входять до складу трьох великих родів: *Acacia* Mill. (як мінімум 700–800 майже виключно австралійських видів, за іншими оцінками – понад 1000!), *Mimosa* L. (400–450) та *Inga* Mill. (350–400); далі йдуть *Vachellia* Wight & Arn. (161), *Calliandra* Benth. (150), *Senegalia* Raf. (85) та ін. Найпівнічніше заходять види роду *Albizia* Durazz. та один вид роду *Prosopis* L.

Примітка. Центрами різноманіття мімозових є тропіки Центральної та Південної Америки, Африки, Азії та Австралії. Представники підродини широко представлені в сухих саванах та рідколіссях, а також у низинних тропічних лісах, особливо вздовж рік та озер, але переважно відсутні у горах. Вважають, що підродину мімозових більш спеціалізована, ніж цезальпінієві, і тісніше пов'язана з ними (фактично, філогенетично вкорінена серед цезальпінієвих у традиційному розумінні), ніж з представниками підродини бобових. В Україні успішно інтродуковано (у південній частині країни) лише один вид з підродини мімозових – *Albizia julibrissin* Durazz. (триба *Ingeae* Benth. & Hook. fil.).

За результатами молекулярних досліджень (LPWG, 2017) підродину мімозових включена до складу підродини цезальпінієвих.

Tribus 1. **INGEAE** Benth. & Hook. fil. 1865,

Gen. Pl. 1: 437, 464.

Typus: *Inga* Mill.

Примітка. Триба представлена найбільш еволюційно просунутими мімозовими, але її систематика ще не досить розроблена, оскільки існують різні погляди на обсяг родів. Це велика група бобових, яка бере початок, ймовірно, від триби *Mimoseae*, чи якихось давніх *Acacieae*.

Genus 5. **ALBIZIA** Durazz. 1772, Magazz. Tosc. 3(4) (vol. 12): 10, 11, 13

Дерева з широкою кроною та двічі пірчастоскладними листками.

Typus: *Albizia julibrissin* Durazz.

Близько 150 видів, поширених в тропічних та субтропічних країнах обох півкуль; в Україні – два види, що культивуються, з яких найчастіше – *A. julibrissin* Durazz.

1. *Albizia julibrissin* Durazz. 1772, Mag. Tosc. 3(4): 13. – Описано за садовим екземпляром, що, ймовірно, походив з Туреччини.

Subfamilia 3. **FABOIDEAE**. = *Papilionoideae*

DC. 1825, Prodr. 2: 94. = *Lotoideae* Burnett, 1835,

Outlines Bot.: 643 ("*Lotidae*").

Typus: *Faba* Mill.

Підродина включає більше 30 триб, близько 460 родів і понад 12 тис. видів, поширених на всіх континентах Земної кулі (за даними Робочої групи з філогенії бобових – Legume Phylogeny Working Group (LPWG, 2017) триба налічує 503 роди і близько 14 000 видів) і є найчисельнішою підродиною в родині *Fabaceae*. В Україні – 64 роди і 373 види (природних і найбільш часто культивованих, які нерідко дичавіють).

Примітка. *Faboideae* є найбільш еволюційно просунутою підродиною в родині бобових, яка стоїть досить далеко від мімозових і, ймовірно, бере початок від давніх малоспеціалізованих цезальпінієвих. На відміну від попередніх двох підродин, у *Faboideae* обсяги триб більшістю систематиків розглядаються значно вужче.

Tribus 1. **SOPHOREAE** Spreng. ex DC. 1825, Prodr. 2: 94.

Typus: *Sophora* L.

Примітка. Триба *Sophoreae* є однією з найменш спеціалізованих в підродині *Faboideae*, і включає декілька морфологічно досить відмінних родів. Поліфілія триби нині підтверджується морфологічними і молекулярними даними (Doyle et al., 1997; Pennington et al., 2001; Wojciechowski et al., 2004). Місце триби в системі родини *Fabaceae* на сьогодні ще остаточно не з'ясоване. На відміну від всіх інших представників типової підродини бобових, у яких 9 тичинок зростаються в трубку, а одна

вільна, у видів роду *Sophora* всі 10 тичинок вільні або лише зрідка при основі зрослі.

Genus 6. **MAACKIA** Maxim. ex Rupr. 1856, Bull. Phys.-Math. Acad. Sci. (Petersb.), 15: 143.

Невисокі дерева або кущі з непарнопірчастотоскладними листками з черговими листочками.

Typus: *Maackia amurensis* Rupr. & Maxim.

6–8 видів, поширених у Східній та Південно-Східній Азії. Один вид зростає на сході Північної Євразії та інтродукований у Східну Європу; в Україні – один вид, що культивується.

1. *Maackia amurensis* Rupr. & Maxim. 1856, Bull. Phys.-Math. Acad. Sci. (Petersb.), 15: 128, 143. – Описано з Приамур'я (за протологом: "Am nördlichen Amur..."). ≡ *Cladrastis amurensis* (Rupr. & Maxim.) K. Koch, 1869, Dendrologie, 1: 7.

Genus 7. **CLADRASTIS** Raf. 1824, Cincinnati Lit. Gaz. 1(8): 60.

Невисокі листопадні дерева з непарнопірчастими листками з супротивними листочками.

Typus: *Cladrastis fragrans* Raf. (= *Cladrastis kentuckea* (Dum.-Cours.) Rudd).

4–6 видів у Східній Азії та 1 вид у Північній Америці; в Україні – один вид, що культивується.

1. *Cladrastis kentuckea* (Dum.-Cours.) Rudd, 1971, Phytologia, 21, 5: 327. – Описано за культурним зразком, вирощеним або зібраним у штаті Кентуккі (США). ≡ *Sophora kentuckea* Dum.-Cours. 1811, Bot. Cult., ed 2, 6: 56. = *Cladrastis lutea* (F. Michx.) K. Koch, 1869, Dendrologie, 1: 6. = *Virgilia lutea* F. Michx. 1813, Hist. Arbr. Forest. 3: 266. = *Cladrastis fragrans* Raf. 1824, Cincinnati Lit. Gaz. 1(8): 60.

Genus 8. **SOPHORA** L. 1753, Sp. Pl.: 379; id. 1754, Gen. Pl., ed. 5: 175. = *Ammothamnus* Bunge, 1848 (1847), Arb. Nuturf. ver. Riga: 213. = *Cephalostigmaton* (Yakovl.) Yakovl. 1970, Биол. науки, 12: 46. = *Goebelia* Bunge, 1872, in Boiss., Fl. Orient. 2: 628. = *Patrinia* Raf. 1819, J. Phys. Chim. Hist. Nat. Arts, 89: 97. = *Styphnolobium* Schott, 1830, Wiener Z. Kunst. 3: 844. = *Vexibia* Raf. 1825, Neogenyt.: 3. = *Zanthyrasis* Raf. 1838, New Fl. N. Amer., 3: 84.

Невисокі листопадні дерева або багаторічні трав'яні рослини з непарнопірчастими листками.

Lectotypus: *Sophora tomentosa* L.

Близько 80 видів, поширених на всіх континентах, крім Антарктиди. Центри різноманіття роду знаходяться в Євразії та в Північній Америці. В Україні – 4 види, з них один найбільш часто культивується, а один дикорослий.

1. *Sophora alopecuroides* L. 1753, Sp. Pl.: 373. — **Lectotypus**: "Herb. Clifford: 156, *Sophora* 1 (BM000558711)" [Ma, 1997, in Turland & Jarvis (eds), *Taxon* 46: 480]. ≡ *Goebelia alopecuroides* (L.) Bunge ex Boiss. 1872, Fl. Orient. 2: 628. ≡ *Vexibia alopecuroides* (L.) Jakovl. 1973, Науч. докл. высш. школы. Биол. науки, 12: 54. = *Sophora prodanii* E.S. Anderson, 1935, J. Arnold Arbor., 16: 76 cum ic. = *S. alopecuroides* L. var. *glabrescens* Transch., in herb.

2. *Sophora japonica* L. 1767, Mant. I: 68. — Описано з Японії (за протологом: "... in Japonia. Kleinhoff."). ≡ *Styphnolobium japonicum* (L.) Schott, 1830, Wiener Z. Kunst. 3: 844.

Tribus 2. **TEPHROSIEAE** Hutch. 1964, Gen. Fl. Pl. 1: 385 ≡ Subtrib. *Tephrosiinae* Benth. & Hook. fil., 1865, Gen. Pl. 1: 444. ("*Tephrosieae*").

Типус: *Tephrosia* Pers., nom. cons.

Genus 9. **WISTERIA** Nutt. 1818, Gen. N. Amer. Pl. 2: 115, nom. cons.

Високі розгалужені листопадні кущі (ліани) з непарнопірчастими листками.

Типус: *Wisteria speciosa* Nutt., nom. illeg. (= *W. frutescens* (L.) Poir.).

Близько 10 видів, поширених у помірно теплих та субтропічних областях Східної Азії та Північної Америки; в Україні найчастіше культивується *Wisteria sinensis* (Sims) Seet.

1. *Wisteria sinensis* (Sims) Seet, 1826, Hort. Brit.: 121. — Описано за екземпляром, який вирощений у ботанічному саду поблизу Лондона з насіння, отриманого з Китаю (за протологом: "Park near Godstone in Surrey"). ≡ *Glycine sinensis* Sims, 1819, Bot. Mag. 46: tab. 2083.

Tribus 3. **ROBINIEAE** Hutch. 1964, Gen.

Flow. Pl. 1: 366 (incl. *Sesbanieae* (Rydb.) Hutch., 1964, l. c.: 401).

Типус: *Robinia* L.

Триба включає 12 родів і близько 100 видів, поширених в основному в тропіках Нового Світу і лише невелика кількість видів трапляється в Старому Світі, переважно у вологих та сезонно вологих тропіків і субтропіків; в Україні — 2 роди та 5 видів, що культивуються й дичавіють.

Примітка. Раніше до триби *Robinieae* включали 18–22 роди і близько 130 видів, але нині розуміння обсягу триби зазнало суттєвих змін, і за новими даними (Lavin, Sousa, 1995) триба нараховує 12 родів, поширених переважно в Неотропіках та в теплих помірних широтах Північної Америки, і лише рід *Sesbania* Scop. є пантропічним, однак

з найбільшим ендемічним різноманіттям у Північній Америці та Африці. За R.M. Polhill та M. Sousa (Polhill, Sousa, 1981) триба *Robinieae* є найближчою до тропічних триб *Aeschynomeneae* Hutch. і *Millettieae* Miq., поширених в тропіках Нового і Старого світу, відповідно. Перше всебічне монографічне опрацювання *Robinieae*, що базується на з'ясуванні філогенії всіх родів триби зробили M. Lavin та S.M. Sousa (Lavin, Sousa, 1995), в результаті чого було висунуто припущення, що найближчі родичі *Robinieae*, ймовірно, можуть бути серед родів Старого Світу в трибах *Millettieae* (роди *Millettia*, *Wisteria*) та *Galegeae* Bronn. Результати молекулярних досліджень, що базуються на аналізі хлоропластних нуклеотидних послідовностей *matK* (Hu et al., 2000; Wojciechowski et al., 2000) та фітохромру PHY (Lavin et al., 1998), показали, що найближчими родичами *Robinieae* є триба *Loteae* DC. s.l., представлена трав'яними формами в помірних широтах.

Genus 10. **ROBINIA** L. 1753, Sp. Pl.: 722; id. 1754, Gen. Pl., ed. 5: 322.

Дерева або кущі з непарнопірчастоскладними листками та видозміненими в колючки прилистками.

Lectotypus: *Robinia pseudoacacia* L.

До складу роду входить близько 20 видів (за іншими даними — 8 видів та 17 підвидів), які в природних умовах зростають в Північній Америці та Мексиці. Види широко поширені в культурі, переважно як декоративні рослини. В Україні культивується 4 види та один гібрид, з яких найпоширенішим є *Robinia pseudoacacia* L.

Примітка. Результатами молекулярних досліджень, що базуються на аналізі пластидних послідовностей *trnL* (Doyle et al., 1997), вперше було показано, що рід *Robinia* (триба *Robinieae*) є сестринським до триб *Loteae* і *Coronilleae* (нині трактується як одна триба *Loteae*). Пізнішими дослідженнями ця спорідненість була підтверджена новими даними — аналізом пластидних (*matK*) та ядерних (nrDNA ITS) послідовностей (Hu et al., 2000). Зв'язок *Robinia* з трибою *Loteae* міг відбутися через рід *Sesbania*. Дивергенція цієї групи, ймовірно, відбувалася в тропічній Східній Азії, звідки види *Robinia* пізніше мігрували до Нового Світу, а представники *Loteae* — до помірних областей Євразії, що узгоджується з "бореотропічною" (Boreotropical) гіпотезою (Wojciechowski et al., 2000).

1. *Robinia pseudoacacia* L. 1753, Sp. Pl. 2: 722. — **Lectotypus**: "Herb. Clifford: 354, *Robinia* 1, sheet B (BM000646538)" [Barrie, 1993, in Jarvis & al. (eds), *Regnum Veg.* 127: 82].

2. *Robinia viscosa* Vent. 1800, Descr. Pl. Jard. Cels.: tab. 4. — Описано з Північної Америки, Аллеганські гори, США (за протологом: "sur les monts Alleghans dans la Caroline méridionale").

3. *Robinia neomexicana* A. Gray 1855, Mem. Amer. Acad. Arts n. s., 5: 314. — Описано з Мексики.

4. *Robinia hispida* L. 1767, Mant. Pl. 1: 101. – Описано з Північної Америки, США (за протологом: "... in Carolina, Carthagera").

Genus 11. **SESBANIA** Adans. 1763, Fam. Pl. 2: 327, 604 (as "*Sesban*") nom. et orth. cons.; Scop. 1777, Introd. Hist. Nat.: 308.

Невисокі дерева, кущі або багаторічні трав'яні рослини.

Типус: *Sesbania sesban* (L.) Merrill (*Aeschynomene sesban* L.).

Близько 50 видів, поширених у тропіках та субтропіках обох півкуль; в Україні – один вид, що культивується.

1. *Sesbania herbacea* (Mill.) McVaugh, 1987, Fl. Novo-Galiciana, 5: 695. – Описано з Центральної Америки ("West Indies" etc.). ≡ *Emerus herbacea* Mill. 1768, Gard. Dict., ed. 8. *Emerus* no. 3. = *Darwinia exaltata* Raf. 1817, Fl. Ludov.: 106. ≡ *Sesban exaltatus* (Raf.) Rydb. 1924, N. Amer. Fl. 24, 4: 204. ≡ *Sesbania exaltata* (Raf.) Cory, 1936, Rhodora, 38, 455: 406.

Tribus 4. **DESMODIEAE** Hutch. 1964,

Gen. Flow. Pl. 1: 477. ≡ Subtrib. *Desmodiinae* Benth. & Hook. fil., 1865, Gen. Pl. 1: 449. ("*Desmodieae*").

Типус: *Desmodium* Desv. nom. cons.

Genus 12. **LESPEDEZA** Michx. 1803, Fl. Bor. Amer., 2: 70.

Кущі або багаторічні трав'янисті рослини.

Типус: *Lespedeza procumbens* Michx.

Приблизно 40 видів з центрами різноманіття у Південній та Східній Азії, Північній Америці та Австралії; в Україні – один вид (в культурі).

1. *Lespedeza bicolor* Turcz. 1840, Bull. Soc. Nat. Moscou. 13: 69. – Описано з берегів Амура (за протологом: "Ad fluvium Amur").

Tribus 5. **PHASEOLEAE** DC. 1825, Prodr. 2: 381. ≡ Subtrib. *Phaseolinae* Bronn, 1822, Form. Pl. Legum.: ad Sect. 134, 133 ("*Phaseoleae*")

Типус: *Phaseolus* L.

Триба включає близько 10 родів та понад 400 видів, більшість з яких поширені в субтропіках Африки та Південної Америки; у флорі України – 5 родів та 8 видів, що культивуються як харчові або декоративні рослини.

Genus 13. **PUERARIA** DC. 1825, Prodr. 2: 240.

Дерева або трав'яні ліани з великими трійчастими листками.

Типус: *Pueraria tuberosa* DC.

Рід включає близько 20 видів, поширених у Східній та Південній Азії, на островах Тихого океану та в Африці; в Україні – один вид, що культивується.

1. *Pueraria lobata* (Willd.) Ohwi 1947, Bull. Nat. Sci. Mus. (Tokyo), 18: 16. – Описано з Південної Африки (ймовірно, помилково) (за протологом: "Cap. b. Spei"). ≡ *Dolichos lobatus* Willd. Sp. Pl. 3, 2: 1047. = *D. hirsutus* Thunb. 1794, Trans. Linn. Soc. (London), 2: 339. ≡ *Pueraria hirsuta* (Thunb.) Matsum. 1902, Bot. Mag. Tokyo, 16: 91. = *P. thunbergiana* Benth. 1867, J. Linn. Soc., 9: 122.

Genus 14. **GLYCINE** Willd. 1802, Sp. Pl. 3, 2: 1053, nom. cons., non L. 1753, Sp. Pl.: 334. = *Soja* Moench, 1794, Methodus Pl.: 153.

Однорічники з прямим, колінчасто зігнутим або витким стеблом і трійчастими листками.

Лектотипус: *Glycine clandestina* Wendl.

Близько 10 видів, поширених в Азії та Австралії, з яких – *Glycine max* (L.) Merr. широко відомий в культурі; в Україні – один вид, що культивується.

1. *Glycine max* (L.) Merr. 1917, Interpr. Herb. Amboin.: 274. – **Лектотипус:** "Herb. Linn. No. 899.9 (LINN)" [Nguyễn Văn Thuân, 1979 / Aubréville & Leroy (eds), *Fl. Cambodge Laos Viêt-Nam*, 17: 58]. ≡ *Phaseolus max* L. 1753, Sp. Pl.: 725. = *Dolichos soja* L. 1753, Sp. Pl.: 727. – **Лектотипус:** "*Daidso*" in Kaempfer, Amoen. Exot. Fasc., 837, 838, 1712" [Verdcourt, 1997 / Turland & Jarvis (eds), *Taxon*, 46: 469]. = *Soja hispida* Moench, 1794, Methodus Pl.: 153. ≡ *Glycine hispida* (Moench) Maxim. 1873, Bull. Acad. Petersb. 18: 398. = *G. soja* auct. non Siebold & Zucc. [1846, Abh. Akad. Wiss. (München) 4, 2: 119].

Genus 15. **LABLAB** Adans. 1763, Famill. Plant. 2.

Однорічні трав'яні рослини з виткими стеблами і трійчастими листками.

Типус: *Lablab purpureus* (L.) Sweet.

Монотипний рід, походить з тропічної Африки; рослини культивуються в багатьох країнах, зокрема і в Україні.

1. *Lablab purpureus* (L.) Sweet, 1826, Hort. Brit.: 481. – **Лектотипус:** "*Phaseolus niger Lablab*" in Alpino, 1640, De Plantis Aegypti, 74, 75" [Verdcourt, 1971 / Milne-Redhead & Polhill (eds), *Fl. Trop. E. Africa, Leguminosae*, 4: 696]. = *Dolichos purpureus* L. 1763, Sp. Pl., ed. 2, 2: 1021. ≡ *Dolichos lablab* L. 1753, Sp. Pl.: 725. = *Lablab vulgaris* Savi, 1821, Diss.: 19.

Genus 16. **VIGNA** Savi, 1924, Savi Osserv. Phas.: 3.

Однорічники, рідше трав'яні багаторічники з виткими або сланкими, рідше прямостоячими стеблами та трійчастими листками.

Типус: *Vigna glabra* Savi, nom. illegt. (*Dolichos luteolus* Jacq.).

Близько 150 видів, поширених в тропіках Старого Світу, переважно в Африці, декілька видів відомі також з Південної Америки; в Україні – два види.

Примітка. Види *Vigna* дуже близькі до видів роду *Phaseolus* і відрізняються переважно симетричними квітками.

1. *Vigna unguiculata* (L.) Walp. 1842, Repert. Bot. Syst. 1: 779. – **Neotypus:** "Westphal 8682 (WAG)" [Westphal, 1974 / *Pulses Ethiopia, Taxon. Agric. Signif.*: 213]. ≡ *Dolichos unguiculatus* L. 1753, Sp. Pl.: 725. = *D. sinensis* L. 1756, Cent. Pl.: 28. – **Lectotypus:** "*Dolichos Sinensis*" in Rumphius, Herb. Amboin., 5: 375, t. 134, 1747 [Merrill, 1917, *Interpret. Herb. Amboin.*: 284]. ≡ *Vigna sinensis* (L.) Savi ex Haussk. 1844, Cat. Hort. Bogor.: 279.

2. *Vigna radiata* (L.) Wilchek, 1954, Fl. Congo Belge, 6: 386. – **Lectotypus:** "*Phaseolus Zeylanicus siliquis radiat. Digestis*" in Dillenius, Hort. Eltham., 2: 315, t. 235, f. 304, 1732" [Verdcourt, 1971, in Milne-Redhead & Polhill (eds.), *Fl. Trop. E. Africa, Leguminosae*, 4: 655]. ≡ *Phaseolus radiatus* L. 1753, Sp. Pl., 2: 725. = *P. aureus* Roxb. [1814, Hort. Beng.: 55, nom. nud.] 1832, Fl. Ind. 3: 297.

Genus 17. **PHASEOLUS** L. 1753, Sp. Pl.: 723; id. 1754, Gen. Pl., ed. 5: 323.

Одно- або багаторічні трав'яні рослини з виткими, прямостоячими або лежачими стеблами і трійчастими листками.

Lectotypus: *Phaseolus vulgaris* L.

Понад 150 видів, поширених переважно в тропічній Азії і тропічній Америці, з них близько 20 видів вирощується, серед яких 5–6 відомі лише в культурі; в Україні – три види, що культивуються.

Примітка. Перше окультурення видів роду *Phaseolus* відбулося в Мексиці та в Андах Південної Америки (Gepts, 1998; Delgado-Salinas et al., 1999; Gepts et al., 1999). Має важливе економічне значення. Нині рід всебічно вивчається як в агрономічному, так і в молекулярно-філогенетичному та таксономічному аспектах (Broughton et al., 2003; González-Mejía et al., 2005; Delgado-Salinas et al., 2006). Однак, результати таксономічних досліджень, що базуються на морфологічних ознаках, не завжди узгоджуються з молекулярно-філогенетичними. Зокрема, дещо суперечливі класифікації були отримані в об'єднаному філогенетичному аналізі, з використанням

даних послідовностей ДНК (nrDNA ITS/5.8 S ITS) і морфологічних ознак (Delgado-Salinas et al., 1999).

1. *Phaseolus vulgaris* L. 1753, Sp. Pl.: 723. – **Lectotypus:** "Herb. Linn. No. 899.1 (LINN)" [Verdcourt, 1971, in Milne-Redhead & Polhill (eds), *Fl. Trop. E. Africa, Leguminosae*, 4: 614].

2. *Phaseolus acutifolius* A. Gray, 1852, Smithsonian Contr. Knowl. 3(5): 43 [Pl. Wrightianae, 1: 43]. – Описано з південно-західних штатів Північної Америки (за протологом: "Mountain valley, thirty miles east of Paso").

3. *Phaseolus coccineus* L. 1753, Sp. Pl.: 724. – **Lectotypus:** "Herb. Linn. No. 899.2 (LINN)" [Westphal, 1974, *Pulses Ethiopia, Taxon. Agric. Signif.*: 139].

Tribus 6. **PSORALEEAE** Benth. 1859, in C.F. von Martius, S. Endlicher & I. Urban, Fl. Bras. 15(1): 3–4, 31–34. ("*Psoraleae*").
≡ Subtrib. *Psoraleinae* (Lowe) A. Gray, 1863, Manual, ed. 4: 89 ("*Psoralieae*")

Типус: *Psoralea* L.

Триба включає 6 родів, з яких в Україні (Гірський Крим) представлений один рід.

Genus 18. **BITUMINARIA** Heist. ex Fabr. 1759, Enum. [Fabr.]: 165. ≡ *Psoralea* L. 1754 Gen. Pl. ed. 5: 336.

Багаторічні трав'яні рослини з трійчастими листками, покритими крапковими залозками.

Типус: *Psoralea bituminosa* L.

Оліготипний рід з двома видами – ендеміками Середземномор'я; в Україні (Крим) – 1 вид.

1. *Bituminaria bituminosa* (L.) Stirton, 1981, Bothalia, 13: 318. – **Lectotypus:** "Herb. Linn. No. 928.19 (LINN)" [Jafri, 1980, in Jafri & El-Gadi (eds.), *Fl. Libya*, 86: 39]. ≡ *Psoralea bituminosa* L. 1753, Sp. Pl.: 763.

Tribus 7. **AMORPHEAE** Boriss. 1964,

Новости сист. высш. раст.: 224. ≡ Subtrib.

Amorphinae Baill. 1872, in M.A. Hartog [trans.], Nat. Hist. Pl. 2: 206 ("*Amorpheae*") (descr. Engl.).

Типус: *Amorpha* L.

Genus 19. **AMORPHA** L. 1753, Sp. Pl.: 713; id. Gen. Pl., ed. 5: 319.

Кущі з непарнопірчастоскладними листками, покритими крапковими залозками і простими притиснутими волосками.

Lectotypus: *Amorpha fruticosa* L.

Рід нараховує близько 15 видів, які поширені по всій Північній Америці від півдня Канади до півночі Мексики, а також більше 70 підвидів,

різновидів, форм та культиварів; деякі з них широко культивуються в помірно теплих областях північної півкулі. В Україні культивується більше 10 видів, з яких найпоширенішими є *Amorpha californica* Nutt., *A. canescens* Nutt., *A. herbacea* Walter, *A. glabra* Poir., *A. fruticosa* L. Останній є інвазійно небезпечним видом, що інтенсивно розселяється в природні ценози.

1. *Amorpha fruticosa* L. 1753, Sp. Pl. 2: 713. – **Lectotypus:** "*Amorpha* in Linnaeus, Hort. Cliff., 353, t. 19, 1738, [Herb. Clifford: 353, *Amorpha* 1 (BM)]" [Stearn, 1957 // *Introd. Linnaeus' Sp. Pl.* (Ray Soc. ed.): 47].

Tribus 8. **AESCHYNOMENEAE** Hutch. 1964, Gen. Fl. Pl. 1: 470. ≡ Subtrib. *Aeschynomeneinae* Benth. & Hook. fil., 1865, Gen. Pl. 1: 448 "*Aeschynomeneae*"

Типус: *Aeschynomene* L.

Триба включає декілька родів (кількість дискусійна) й понад 50 видів, поширених у Південній Америці, з тропічним та субтропічним кліматом.

Genus 20. **ARACHIS** L. 1753, Sp. Pl.: 741; id. 1754, Gen. Pl., ed. 5: 329.

Однорічні трав'яні рослини з листками з двома парами листочків; зав'язь після цвітіння заглиблюється в ґрунт, де відбувається дозрівання плодів.

Рід включає близько 10 видів, поширених у Південній Америці, в Україні – один вид (*Arachis hypogaea* L.), який культивується переважно на півдні країни.

Lectotypus: *Arachis hypogaea* L.

1. *Arachis hypogaea* L. 1753, Sp. Pl.: 741. – **Lectotypus:** "Herb. Clifford: 353, *Arachis* 2 (BM000646534)" [Krapovickas & Gregory, 1994, *Bonplandia*, 8: 148].

Подяка

Автор висловлює щирю подяку чл.-кор. НАН України С.Л. Мосякіну (Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАНУ) за консультації та цінні поради при підготовці статті до друку.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

APG IV (Angiosperm Phylogeny Group). An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV. *Bot. J. Linnean Soc.*, 2016, 181(1): 1–20. <https://doi.org/10.1111/boj.12385>

Broughton W.J., Hernández G., Blair M., Beebe S., Gepts P., Vanderleyden J. Beans (*Phaseolus* spp.) – model food legumes. *Plant Soil*, 2003, 252: 55–128.

Bruneau A., Mercure M., Lewis G.P., Herendeen P.S. Phylogenetic patterns and diversification in the caesalpinioide legumes. *Botany (Canada)*, 2008, 86: 697–718. <https://doi.org/10.1139/B08-058>

Candolle A. de. *Prodromus systematis naturalis regni vegetabilis*, vol. 2. Parisiis [Paris]: Sumptibus Sociorum Treuttel et Würtz, 1825. <https://doi.org/10.5962/bhl.title.286>

Cardoso D., Pennington R.T., Queiroz L.P. de, Boatwright J.S., Van Wyk B.-E., Wojciechowski M.F., Lavin M. Reconstructing the deep-branching relationships of the papilionoid legumes. *S. African J. Bot.*, 2013, 89: 58–75. <https://doi.org/10.1016/j.sajb.2013.05.001>

Doyle J.J., Luckow M.A. The Rest of the Iceberg. Legume diversity and evolution in a phylogenetic context. *Plant Physiology*, 2003, 131: 900–910.

Delgado-Salinas A., Bibler R., Lavin M. Phylogeny of the genus *Phaseolus* (*Leguminosae*): A recent diversification in an ancient landscape. *Syst. Bot.*, 2006, 31(4): 779–791.

Delgado-Salinas A., Turley T., Richman A., Lavin M. Phylogenetic analysis of the cultivated and species of *Phaseolus* (*Fabaceae*). *Syst. Bot.*, 1999, 23: 438–460.

Doyle J.J., Chappill J.A., Bailey C.D., Kajita T. Towards a comprehensive phylogeny of legumes: evidence from *rbcL* sequences and nonmolecular data. In: *Advances in Legume Systematics*. Eds P. Herendeen, A. Bruneau. Part 9. Kew, UK: Royal Botanic Garden, 2000, pp. 1–20.

Doyle J.J., Doyle J.L., Ballaenger A., Dickson E.E., Kajita T., Ohashi H.A. Phylogeny of the chloroplast gene *rbcL* in the *Leguminosae*: taxonomic correlations and insights into the evolution of nodulation. *Amer. J. Bot.*, 1997, 84: 541–554.

Gepts P. Origin and evolution of common bean: past events and recent trends. *HortScience*, 1998, 33: 1124–1130.

Gepts P., Papa R., Coulibaly S., González-Mejía A., Pasquet R. Wild legume diversity and domestication – Insights from molecular methods. In: *Wild legumes. Proceedings of the 7th MAFF International Workshop on Genetic Resources*. Ed. D. Vaughan. Tsukuba, Japan: National Institute of Agrobiological Resources, 1999, pp. 19–31.

González-Mejía A., Wong A., Delgado-Salinas A., Papa R., Gepts P. Assessment of Inter Simple Sequence Repeat Markers to differentiate sympatric wild and domesticated populations of common bean (*Phaseolus vulgaris* L.). *Crop Science*, 2005, 45: 606–615.

Hu J.-M., Lavin M., Wojciechowski M., Sanderson M.J. Phylogenetic systematics of the tribe *Millettieae* (*Leguminosae*) based on chloroplast *trnK/matK* sequences and its implications for evolutionary patterns in *Papilionoideae*. *Amer. J. Bot.*, 2000, 87: 418–430.

Kajita T., Ohashi H., Tateishi Y., Bailey C.D., Doyle J.J. *rbcL* and legume phylogeny, with particular reference to *Phaseoleae*, *Millettieae*, and allies. *Syst. Bot.*, 2001, 26: 515–536.

- Käss E., Wink M. Molecular evolution of the *Leguminosae*: Phylogeny of the three subfamilies based on *rbcL*-sequences. *Biochem. Syst. Ecol.*, 1996, 24: 365–378.
- Lavin M., Eshbaugh E., Hu J.-M., Mathews S., Sharrock R.A. Monophyletic subgroups of the tribe *Millettieae* (*Leguminosae*) as revealed by phytochrome nucleotide sequence data. *Amer. J. Bot.*, 1998, 85: 412–433.
- Lavin M., Herendeen P.S., Wojciechowski M.F. Evolutionary rates analysis of *Leguminosae* implicates a rapid diversification of lineages during the Tertiary. *Syst. Biol.*, 2005, 54: 575–594. <https://doi.org/10.1080/10635150590947131>
- Lavin M., Sousa M.S. Phylogenetic systematics and biogeography of the tribe *Robinieae*. *Syst. Bot. Monographs*, 1995, 45: 1–165.
- Lewis G., Schrire B., Mackinder B., Lock M. (eds). *Legumes of the world*. Kew, UK: Royal Botanic Gardens, 2005.
- LPWG [Legume Phylogeny Working Group]. Legume phylogeny and classification in the 21st century: Progress, prospects and lessons for other species-rich clades. *Taxon*, 2013, 62: 217–248. <https://doi.org/10.12705/622.8>
- LPWG [Legume Phylogeny Working Group]. A new subfamily classification of the *Leguminosae* based on a taxonomically comprehensive phylogeny. *Taxon*, 2017, 66(1): 44–77.
- McMahon M.M., Sanderson M.J. Phylogenetic supermatrix analysis of GenBank sequences from 2228 papilionoid legumes. *Syst. Biol.*, 2006, 55: 818–836. <https://doi.org/10.1080/10635150600999150>
- Magallón S.A., Sanderson M.J. Angiosperm divergence times: The effect of genes, codon positions, and time constraints. *Evolution*, 2005, 59: 1653–1670.
- Pennington R.T., Lavin M., Ireland H., Klitgaard B., Preston J., Hu J.-M. Phylogenetic relationships of basal papilionoid legumes based upon sequences of the chloroplast intron *trnL*. *Syst. Bot.*, 2001, 26: 537–556.
- Polhill R.M., Sousa M. *Robinieae*. In: *Advances in legume systematics*. Eds R.M. Polhill, P.H. Raven. Kew, UK: Royal Botanic Gardens, 1981, pp. 283–288.
- Ravi V., Khurana J.P., Tyagi A.K., Khurana P. *Rosales* sister to *Fabales*: Towards resolving the rosid puzzle. *Molec. Phylogen. Evol.*, 2007, 44: 488–493.
- Stevens P.F. (2001–onwards). *Angiosperm Phylogeny Website*, available at <http://www.mobot.org/MOBOT/research/APweb/>
- Takhtajan A. *Diversity and classification of flowering plants*. New York: Columbia Univ. Press, 1997, 663 pp.
- Wikström N., Savolainen V., Chase M.W. Evolution of the angiosperms: calibrating the family tree. *Proc. R. Soc. Lond. Ser. B*, 2001, 268: 2211–2220.
- Wojciechowski M.F. Reconstructing the phylogeny of legumes (*Leguminosae*): an early 21st century perspective. In: *Advances in legume systematics. Part 10. Higher level systematics*. Eds B.B. Klitgaard, A. Bruneau. Kew, UK: Royal Botanic Gardens, 2003, pp. 5–35.
- Wojciechowski M.F., Lavin M., Sanderson M.J. A phylogeny of legumes (*Leguminosae*) based on analysis of the plastid *matK* gene resolves many well-supported subclades within the family. *Amer. J. Bot.*, 2004, 91(11): 1846–1862.
- Wojciechowski M.F., Sanderson M.J., Steele K.P., Liston A. Molecular phylogeny of the "temperate herbaceous tribes" of papilionoid legumes: a supertree approach. In: *Advances in legume systematics. Part 9*. Eds P.S. Herendeen, A. Bruneau. Kew, UK: Royal Botanic Gardens, 2000, pp. 277–298.

Рекомендує до друку

Надійшла 12.03.2018

Я.П. Дідух

Федорончук М.М. Конспект системи *Fabaceae* у флорі України. I. Підродини *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae* (триби: *Sophoreae*, *Tephrosieae*, *Robinieae*, *Desmodieae*, *Phaseoleae*, *Psoraleae*, *Amorpheae*, *Aeschynomeneae*). Укр. бот. журн., 2018, 75(3): 238–247.

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ 01004, Україна

Пропонована стаття є першою частиною номенклатурного огляду представників родини *Fabaceae* у флорі України. При опрацюванні *Fabaceae* Lindl. для нового видання "Флора України" критично переглянуто таксономічний склад бобових. За оновленими даними, нині в Україні нараховується 69 родів і 379 видів бобових (разом із найбільш часто культивованими та здичавілими з культури); всього природних видів і тих, що культивуються в садах і парках країни – близько 430. В обробці *Fabaceae* України ми з прагматичних міркувань дотримуємося традиційного поділу родини на три підродини (*Caesalpinioideae* DC., *Mimosoideae* DC. та *Faboideae*), але з новим трактуванням обсягу триб та родів, з урахуванням нових даних морфологічних та молекулярно-філогенетичних досліджень. У статті наведено конспект підродин *Caesalpinioideae* і *Mimosoideae*, а також частини триб підродини *Faboideae*, з номенклатурними цитатами, наведенням типів таксонів та основною синонімікою.

Ключові слова: *Fabaceae*, *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae*, система, філогенія, номенклатурний тип, Україна

Федорончук Н.Н. Конспект системи *Fabaceae* во флорі України. I. Подсемейства *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae* (трибы: *Sophoreae*, *Tephrosieae*, *Robinieae*, *Desmodieae*, *Phaseoleae*, *Psoraleae*, *Amorpheae*, *Aeschynomeneae*). Укр. бот. журн., 2018, 75(3): 238–247.

Інститут ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины
ул. Терещенковская, 2, Киев 01004, Украина

Предлагаемая статья – первая из серии публикаций, в которых будет приведена система семейства *Fabaceae* флоры Украины. При обработке *Fabaceae* Lindl. для нового издания "Флора Украины" критически пересмотрен таксономический состав семейства бобовых. По обновлённым данным, в Украине насчитывается 69 родов и 379 видов бобовых (вместе с наиболее часто культивируемыми и одичавшими из культуры); всего природных видов и тех, что культивируются в садах и парках – около 430. При обработке *Fabaceae* Украины мы из прагматических соображений придерживаемся традиционного разделения семейства на три подсемейства (*Caesalpinioideae* DC., *Mimosoideae* DC. и *Faboideae*), однако с новой трактовкой объема триб и родов, с учетом новых данных морфологических и молекулярно-филогенетических исследований. В статье приведен конспект подсемейств *Caesalpinioideae* и *Mimosoideae*, а также части триб подсемейства *Faboideae*, с номенклатурными цитатами, приведением типов таксонов и основной синонимикой.

Ключевые слова: *Fabaceae*, *Caesalpinioideae*, *Mimosoideae*, *Faboideae*, система, филогения, номенклатурный тип, Украина